

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post: postmottak@jd.dep.no

Deres ref.:
13/4482 AaS

Dok. nr.: 163701

Saksbehandler: Trude Molvik
e-post: tm@advokatforeningen.no
T +47 22035050

07.10.2013

Høring — NOU 2013:9 Ett politi — rustet til å møte fremtidens utfordringer

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 21.6.2013 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt forsvarergruppens høringsutvalg. Utvalget består av Arild Dyngeland (leder), Inger Marie Sunde, John Christian Elden, Knut Rognlien, Mette-Julie Sundby og Rene Ibsen

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

I november 2012 satte regjeringen ned et utvalg for å analysere utfordringene i norsk politi. Analysen skulle peke på forslag til forbedringspunkter og tiltak for å legge til rette for bedre oppgaveløsning og mer effektiv ressursbruk i politiet.

Utvalgets innstilling i NOU 2013:9 er sendt på høring med frist for uttalelse satt til 1. oktober 2013.

3. Innledende merknad

Innledningsvis bemerkes at utvalgets arbeid har bakgrunn i erfaringene fra politiets håndtering av terrorhandlingene 22. juli 2011 og svakhetene og manglene som ble avdekket blant annet i 22. juli kommisjonens rapport. Advokatforeningen oppfatter at utvalgets forslag i NOU 2013:9 særlig er rettet mot politiets operative arbeid og hvordan politiet skal settes bedre i stand til å håndtere sine kjerneoppgaver, nemlig å opprettholde alminnelig orden, å forebygge og forhindre straffbare handlinger, samt å beskytte borgerne og deres lovlige virksomhet.

4. Advokatforeningens merknader til utvalgets forslag

De forslag som utvalget har samlet seg om, er i det vesentlige slike som ikke foranlediger særskilte merknader fra Advokatforeningen.

Advokatforeningen legger til grunn at politiets metodebruk i forhold til å forebygge og å forhindre kriminalitet faller utenfor utvalgets mandat. Dette samme gjelder en vurdering av rammeverket for politiets virksomhet i lov, forskrift og instruks. Slike forhold kommenteres derfor ikke.

Advokatforeningen savner generelt et fokus fra utvalget i forhold til tiltak som kan forbedre politiets oppgaver innenfor en annen del av politiets kjernevirksomhet, nemlig etterforskning og straffeforfølgning. Utvalget synes, som nevnt, primært å ha hatt fokus på politiets operative oppgaver.

Advokatforeningen vil fremheve viktigheten av at man i arbeidet med å gjøre politiet bedre rustet til å løse operative oppgaver, ikke lar dette gå på bekostning av arbeidet med etterforskning og irettføring. Advokatforeningen registrerer med undring at utvalget ikke har hatt fokus på tiltak som kan bedre etterforskning, og heller ikke en vurdering av hvilke konsekvenser forslagene kan ha for politiets arbeid med etterforskning.

Utvalget har ikke drøftet om de organisasjonsmessige endringer som utvalget har pekt på, også er de som best ivaretar politiets oppgaver med etterforskning og straffeforfølgning. Spesielt nevnes at mulige konsekvenser som sentralisering av politiets tjenester vil kunne ha i forhold til kvaliteten på etterforskning, ikke er drøftet. Etter Advokatforeningens syn er det ikke nødvendig sammenheng mellom sentralisering og bedre kvalitet på arbeidet med slike oppgaver. Det er heller tale om behov for styrking begge steder.

Etter Advokatforeningens syn er det vesentlig for alle involverte at både forebygging og etterforskning fortsatt har en hovedsakelig lokal forankring, og at det settes større fokus på å styrke etterforskningskompetanse lokalt, på å frigjøre tid til kvalitativt bedre og hurtigere etterforskning, og samtidig å styrke sentrale støttefunksjoner til eksempelvis analyse. De forslag som utvalget har fremmet, synes lite konkrete, og det ses ikke foreslått tiltak eller endringer i den del av politiets virksomhet som gjelder etterforskning og straffeforfølgning.

Det vil på denne bakgrunn være uheldig om de forslag som nå fremmes ut fra et ønske om bedret beredskap og styrking av politiets operative oppgaver, gjennomføres uten at det vurderes hvordan endringene vil slå ut i forhold til politiets øvrige oppgaver innen etterforskning og straffeforfølgning. Advokatforeningen vil derfor advare mot at forslagene gjennomføres uten ytterligere utredning av konsekvenser for og behov på disse områdene.

Advokatforeningen er også skeptisk til at beslutningsfullmakt knyttet til opprettelse og endring av politidistrikter og lensmannsdistrikter overføres fra Justisdepartementet til Politidirektoratet. Advokatforeningen frykter at dette leder til større grad av sentralisering, og at man over tid vil se nedbygging av de lokale tjenestesteder. Mekanismen er kjent fra andre virksomhetsområder hvor slik myndighet er flyttet tilsvarende.

Advokatforeningen savner generelt også utvalgets vurderinger knyttet opp til politiets samarbeid med andre involverte i straffesakskjeden. Politiets oppgaver løses i nært samarbeid med domstolene, advokater og kriminalomsorgen for å nevne noen. De tiltak som foreslås, må ses i sammenheng med de behov slike andre instanser har, og hvordan samarbeidet kan effektiviseres uten at det går på bekostning av borgernes rettssikkerhet.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær